

РЕШЕНИЕ

№ 11724

гр. София, 25.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 54 състав, в публично заседание на 09.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Бозуков

при участието на секретаря Десислава В Симеонова, като разгледа дело номер **9087** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл.166, ал.2 от ДОПК.

Образувано е по жалба на „ТЕРЕКС И КО“ АД, ЕИК:[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [жк], ул. К. К., [жилищен адрес] представлявано от А. Т. - изпълнителен директор, против, Акт за установяване на публично държавно вземане № Е- АУПДВ-4/23.06.2025 г., издаден от зам. Министъра на енергетиката, с който на жалбоподателя, на основание чл. 166, ал. 1 и 2 във връзка с чл. 162, ал. 2, т. 2 и т. 9 от ДОПК, § 5, ал. 1, 2, 6 и 7 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г. (ПЗР на ЗДБРБ за 2025г.), чл. 24, ал. 1, предложение първо и чл. 25, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), е установено публично държавно вземане , представляващо непогасени ликвидни и изискуеми задължения към Министерството на енергетиката, към 18.06.2025 г. в общ размер на 14 496,12 лв. (четиринадесет хиляди четиристотин деветдесет и шест лева и дванадесет стотинки), от които главница в размер на 14 245,03 лв. (четиринадесет хиляди двеста четиридесет и пет лева и три стотинки) и законна лихва за периода от 01.05.2025 г. до 18.06.2025г. в размер на 251,09 лв. (двеста петдесет и един лева и девет стотинки).

В жалбата се сочи, че издаденият акт е нищожен, тъй като е издаден от лице без представителна власт - зам. министъра на енергетиката. Същият няма качество на представляващ Министерство на енергетиката. Съгласно чл.3, ал.2 от Устройственият правилник на Министерство на енергетиката, министъра ръководи и представлява министерството, а в случай, че съдът счете, че актът е издаден от надлежно лице, да приеме, че същият е незаконосъобразен, поради допуснати

съществени нарушения на съдопроизводствените правила, както и неправилно приложение на материалния закон.

Отделно от това се твърди, че е нарушено правото на собственост - чл. 17 от Конституцията, нарушен е принципа на равенство и правна сигурност - чл. 6 и чл. 4, ал. 1 от Конституцията, както и принципа на разделение на властите - чл. 8 от Конституцията.

С оглед гореизложеното, се иска съдът да отмени изцяло, Акт за установяване на публично държавно вземане № Е- АУПДВ- 4/23.06.2025 г., издаден от зам. министъра на енергетиката като незаконосъобразен, неправилен и противоконституционен поради изложените в настоящата жалба основания.

В съдебно заседание жалбоподателя "ТЕРЕКС И КО" АД, представлявано от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР А. Т., чрез адв. В. С. С. – редовно уведомен, се представлява от адв. С..

Ответникът ЗАМ. МИНИСТЪРА НА ЕНЕРГЕТИКАТА – редовно уведомен, се представлява от юрк. З..

СП, редовно уведомена, не изпраща представител.

Административен съд – София -град, Първо отделение, 54 състав, като разгледа приложените по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателят е частно проектно предприемаческо акционерно дружество, регистрирано през 2007 г., с цел да обезпечи с инертни материали - каменни фракции за пътното строителство, предстоящите големи инфраструктурни проекти - Автомагистрала "Х." и Автомагистрала "Р.-В.Т." и други, на територията на Р. и В. Т. области.

В резултат на проведена процедура по Част втора-Глава първа от Закона за подземните богатства /З./, завършила през 2010 година с 3 геоложки доклада, дружеството „ТЕРЕКС И КО“ АД получи три удостоверения за титуляр на три Търговски открития, даващи му изключителни права за находищата „К.“, „М.“ и „Б.“, разположени на територията на Р. област, което З. му дава правото да подпише концесионни договори за трите находища. След проведена процедура за О. по Закона за опазване на околната среда и изпълнение на допълнителни условия дружеството „ТЕРЕКС И КО“ АД подписало три концесионни договора с К. - Министерски съвет на Р. Б., представляван от Министъра на енергетиката, като по настоящото дело, се оспорва АУПДВ, свързан с Концесионен договор от 04.12.2012 г. за находище „К.“.

Видно от представения концесионен договор, за да осъществява дейността си по добив на строителни материали за пътното строителство, концесионерът „ТЕРЕКС И КО“ АД е длъжен да изпълни ПРЕДВАРИТЕЛНО, а след това ЕЖЕГОДНО десетки задължения, в т.ч. и да заплаща ежегодно две вноски концесионни плащания - за първо и за второ шестмесечие, в размер на не по-малко от 7% от действителната продажна цена на продадените за периода скални материали. Допълнително е въведено понятието на минимално концесионно плащане, регламентиращо минималното концесионно плащане, което концесионерът следва да направи, дори да не извършва добив през съответния период. Реално за периода 2014-2024 г. дружеството е извършвало концесионни плащания, в размер на около 10% от действителната продажна цена на продадените продукти. Съобразно условията на действащите концесионни договори и чл. 61 От З., концесионните плащания се индексират ежегодно съобразно приетата с Постановление № 127 на МС от 21 юни 1999 година - НАРЕДБА ЗА ПРИНЦИПИТЕ И МЕТОДИКАТА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОНЦЕСИОННОТО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ ЗА ДОБИВ НА ПОДЗЕМНИ БОГАТСТВА ПО РЕДА НА ЗАКОНА ЗА ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА /Обнародван, ДВ, бр. 59 от 1999 г./.

Съобразно тази Наредба, за периода 2014 - 2024 г. минималните концесионни плащания са нараснали от 0,42 лв./тон през 2014г. до 0,59 лв./тон през 2024 г., за тон продадена В., т.е.

концесионните плащания са увеличени с 40 %., средно около 4% годишно. Съгласно условията на Наредбата, годишната индексация е на база обективен критерий - увеличената средна продажна цена на продукта за предходната година, съобразно информацията на НСИ.

Освен концесионните плащания, за да може да добива скална маса в границите на находището, концесионерът е длъжен да придобие вещни права и да промени предназначението на земите от земеделска, горска площ или други до нарушени територии за възстановяване.

По данни на жалбоподателя за 74 дка от находище „Б.“, концесионерът е заплатил през 2023 г. над 50 000 лв. за вещни права и 151 0000 лв. за промяна на предназначение на земеделски земи. Дружеството е внесло в държавния бюджет на Р. Б. сумата от 201 000 лв. още ПРЕДИ ДА ЗАПОЧНЕ ДОБИВНИТЕ ДЕЙНОСТИ, като тази инвестиция се амортизира за срока на концесията - 35 години. Общата площ на находището било 190 дка. Само тези плащания представлявали над 33 % от всички приходи от продажби на дружеството през 2023 г., а добавени към тях и извършените концесионни плащания и платените данъци било видно, че през 2023 г. над 60 % от всички приходи от продажби на дружеството „ТЕРЕКС И КО“ АД са постъпили в бюджета на Р. Б. под формата на различни данъци и такси.

Всички тези условия изисквали планиране от концесионера за период от 3-5 години напред, за да постигне устойчиво развитие на дружеството.

Видно от представените концесионни отчети и фактури от Министерство на Енергетиката и платежни документи, за 2024 г. Дружеството „ТЕРЕКС И КО“ АД е извършило следните концесионни плащания по договор:

По Концесионен договор от 17.03.2016 г. за находище „Б.“:

За първо шестмесечие - 185655,06 лв. без ДДС; 22278,07 лв. с ДДС и

За второ шестмесечие - 18580,52 лв. без ДДС; 22296,62 лв. с ДДС.

Ответникът твърди, че на основание § 5, ал. 1 - 4 от ПЗР на ЗДБРБ за 2025г., концесионерите по предоставени концесии за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1 от Закона за подземните богатства, по които към 31 декември 2024 г. концесионните договори са влезли в сила, заплащат годишна вноска за 2025 г. в размер, равен на сбора от стойността на договореното годишно възнаграждение за 2024 г. за доставката по договор за добив на подземни богатства и всички други данъци и такси, когато такива са дължими за доставката. Годишната вноска за 2025 г. се заплаща на четири равни тримесечни части, както следва: за първо, второ и трето тримесечие на 2025 г. - в срок до края на месеца, следващ тримесечието, за което се отнасят, а за четвърто тримесечие на 2025 г. - в срок до 30 ноември 2025 г. Вноските се внасят в приход на държавния бюджет по сметка на Министерството на енергетиката, а за невнасянето им в срок се дължат лихви съгласно Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания.

Видно от Справка-извлечение от счетоводни книги на Министерство на енергетиката за непогасени задължения по § 5 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г. към 18.06.25 г. с рег. № Е-93-00-767/18.06.2025 г. /Приложение/ е установено, че към 18.06.25 г., „ТЕРЕКС И КО" АД, с ЕИК[ЕИК], има изискуеми и незаплатени в срок задължения по § 5, ал. 1, ал. 2, т. 1 и ал. 4 от ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г. за:

- първа тримесечна част от вноската за 2025 г., в размер на 14 245,03 лв. (четирнадесет хиляди двеста четиридесет и пет лева и три стотинки) и

- законна лихва за периода от 01.05.2025 г. до 18.06.2025 г. в размер на 251,09 лв. (двеста петдесет и един лева и девет стотинки), ведно с дължимата законна лихва до окончателното изплащане на задължението.

„ТЕРЕКС И КО" АД, с ЕИК[ЕИК], на основание чл. 26, ал. 1 от АПК е било уведомено по електронна поща на 18.06.2025 г. за започване на производството по издаване на настоящия акт.

На дружеството е издаден Акт за установяване на публично държавно вземане/АУПДВ/ № Е-АУПДВ-4/23.06.2025 г., издаден от зам. Министъра на енергетиката, с който на жалбоподателя, на основание чл. 166, ал. 1 и 2 във връзка с чл. 162, ал. 2, т. 2 и т. 9 от ДОПК, § 5, ал. 1, 2, 6 и 7 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г. (ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г.), чл. 24, ал. 1, предложение първо и чл. 25, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), е установено публично държавно вземане, представляващо непогасени ликвидни и изискуеми задължения към Министерството на енергетиката, към 18.06.2025 г. в общ размер на 14 496,12 лв. (четиринадесет хиляди четиристотин деветдесет и шест лева и дванадесет стотинки), от които главница в размер на 14 245,03 лв. (четиринадесет хиляди двеста четиридесет и пет лева и три стотинки) и законна лихва за периода от 01.05.2025 г. до 18.06.2025 г. в размер на 251,09 лв. (двеста петдесет и един лева и девет стотинки).

С оглед установеното от фактическа страна съдът прави следните правни изводи:

С жалбата се твърди нищожност и незаконосъобразност на оспорния АУПДВ.

От доказателствата по делото АУПДВ безспорно се установява, че същият е бил връчен по реда на 30.06.25 г.

Спазени са всички изисквания на АПК за връчването по този ред.

Жалбата е подадена срещу АУПДВ № Е- АУПДВ-4/23.06.2025 г., издаден от зам. Министъра на енергетиката, с който на жалбоподателя, на основание чл. 166, ал. 1 и 2 във връзка с чл. 162, ал. 2, т. 2 и т. 9 от ДОПК, § 5, ал. 1, 2, 6 и 7 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г. (ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г.), чл. 24, ал. 1, предложение първо и чл. 25, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), е установено публично държавно вземане, представляващо непогасени ликвидни и изискуеми задължения към Министерството на енергетиката, към 18.06.2025 г. в общ размер на 14 496,12 лв. (четиринадесет хиляди четиристотин деветдесет и шест лева и дванадесет стотинки), от които главница в размер на 14 245,03 лв. (четиринадесет хиляди двеста четиридесет и пет лева и три стотинки) и законна лихва за периода от 01.05.2025 г. до 18.06.2025 г. в размер на 251,09 лв. (двеста петдесет и един лева и девет стотинки).

Жалбата е подадена от надлежната страна, при наличието на правен интерес и същата е допустима за разглеждане.

Жалбата е подадена в срок и като такава е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Съгласно чл.162, ал.2, т.8 от ДОПК публични са държавните и общинските вземания за недължимо платени и надплатени суми, както и за неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, финансирани от средства на Европейския съюз, включително свързаното с тях национално съфинансиране, които възникват въз основа на административен акт, включително финансови корекции, надплатен аванс, надхвърлени процентни ограничения, превишени позиции по бюджета на проекта, кръстосано финансиране, както и глобите и другите парични санкции, предвидени в националното законодателство и в правото на Европейския съюз. Събирането на държавните и общинските публични вземания се извършва въз основа на влязъл в сила акт за установяване на съответното публично вземане, издаден от компетентен орган, освен ако в закон е установено друго. Съгласно чл. 166 ДОПК установяването на публичните вземания се извършва по реда и от органа, определен в съответния закон, а ако в съответния закон не е предвиден ред за установяване на публичното вземане, то се установява по основание и размер с акт за публично вземане, който се издава по реда за издаване на административен акт, предвиден в АПК. Ако в съответния закон не е определен органът за издаване на акта, той се определя от

кмета на общината, съответно от ръководителя на съответната администрация.

Със Заповед № ХЕ-РД-16-281/23.05.25 г. на Министъра на енергетиката, е оправомощен Зам. министъра на енергетиката, да издава, по реда на чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, актове за публични държавни вземания за невнесени в срок или неправилно определени вноски по § 5, ал. 1 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г., включително тримесечните им части и да издава, по реда на Закона за административните нарушения и наказания, наказателни постановления за невнасяне в срок на тримесечна част от вноската по § 5, ал. 1 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г., предвид това съдът счита, че обжалвания акт е издаден от компетентен орган в кръга на неговите правомощия.

Относно искането за прогласяването на нищожност на оспорения акт.

По отношение искането за прогласяване на нищожност

Нищожността е форма на незаконосъобразност на административния акт. В зависимост от степента на допуснатия от административния орган порок, актът се преценява или като нищожен, или като незаконосъобразен и в първия случай се обявява неговата нищожност, а в другия - административният акт се отменя като незаконосъобразен, на някое от основанията, посочени в чл. 146 АПК. Доколкото в АПК не съществуват изрично формулирани основания за нищожност на административните актове, теорията и съдебната практика са възприели критерия, че такива са петте основания за незаконосъобразност по чл. 146 АПК, но тогава, когато нарушенията им са особено съществени - т.е. порокът трябва да е толкова тежък, че да прави невъзможно и недопустимо оставането на административния акт в правната действителност. Нищожен е само този акт, който е засегнат от толкова съществен порок, че актът изначално, от момента на издаването му не поражда правните последици, към които е насочен и за да не създава правна привидност, че съществува, при констатиране на основание за нищожност, съдът следва да го отстранява от правния мир чрез прогласяване на неговата нищожност. Съобразно това и с оглед на всеки един от възможните пороци на административните актове, теорията е изградила следните критерии, кога един порок води до нищожност и кога същият води до унищожаемост:

- 1). Всяка некомпетентност винаги е основание за нищожност на акта;
- 2). Порокът във формата е основание за нищожност, само когато е толкова сериозен, че практически се приравнява на липса на форма и оттам - на липса на волеизявление. Формата е начин за външно изразяване на волеизявлението и за да бъде налице необходимо и да е предписана от закона. Волеизявлението може да бъде изразено писмено, устно или чрез конклюдентни действия. Формата е самостоятелно основание за валидно действие на административния акт и неспазването ѝ води до недействителност на акта, чиято проявна форма (нищожност или унищожаемост) се определя от степента на порока;
- 3). Съществените нарушения на административнопроизводствените правила са основания за нищожност също само, ако са толкова сериозни, че нарушението е довело до липса на волеизявление (например - поради липсва на кворум). Според правната теория нарушението на административнопроизводствените правила е съществено, когато е повлияло или е могло да повлияе върху съдържанието на акта; когато, ако не беше допуснато, би могло да се стигне и до друго решение на поставения пред административния орган въпрос ("Административно право", издание 2009 г., проф.К.Л.);
- 4). Нарушенията на материалния закон касаят правилността на

административния акт, а не неговата валидност, поради което нищожен би бил на посоченото основание само този акт, който изцяло е лишен от законова опора - т.е. не е издаден на основание нито една правна норма и същевременно засяга по отрицателен начин своя адресат. Само пълната липса на условията или предпоставките, предвидени в приложимата материалноправна норма и липсата на каквото и да е основание и изобщо на възможност за който и да е орган да издаде акт с това съдържание би довело до нищожност на посоченото основание. Т.е. - нищожност на административния акт при наличие на материална незаконосъобразност е налице, когато напълно липсват материалноправните предпоставки, визирани в хипотезата на приложимата материалноправна норма; когато актът е лишен изцяло от законово основание; когато акт със същото съдържание не може да бъде издаден въз основа на никакъв закон, от нито един орган. Иначе казано - административния акт е нищожен поради противоречие с материалния закон тогава, когато разпоредените правни последици са противоположни или съществено различаващи се от предвидените в правната норма така, че се явяват нетърпими от гледна точка на правния ред. Само при описаните случаи порокът материална незаконосъобразност води до нищожност на административния акт, а във всички останали до неговата унищожаемост;

5). Превратното упражняване на власт също е порок, водещ само до незаконосъобразност като правило и само, ако преследваната цел не може да се постигне с никакъв акт, посоченият порок води до нищожност.

Наведените основания не са такива за нищожност.

Акта е издаден при спазване на предвидената в чл. 59, ал. 2 АПК форма - в писмен вид и съдържа разпоредителна част. Следователно не е налице липса на установената от закона форма, водеща до нищожност на акта на това основание.

По повод изложеното в жалбата:

Липсата на фактически основания е нарушение на чл. 59, ал. 1 АПК относно изискването за мотивираност на административния акт. Неизлагането на мотиви е основание за незаконосъобразност на административния акт, т.к. мотивирането на административните актове е изискване за тяхната законосъобразност и необходимо условие за осъществявания контрол от страна на съда върху дейността на административния орган по издаването на акта. Липсата на мотиви, като фактически или правни основания за издаване на акта, във всички случаи води до унищожаемост на административния акт, а не до неговата нищожност. Това е така, защото мотивите не са същинското волеизявление на административния орган, а обосновка по издаването на административния акт. В конкретния казус обсъдените пороци на административния акт не водят до неговата нищожност, а дори не са налице и основания за унищожаемост.

Разгледана по същество жалбата, в тази част, е неоснователна по следните съображения:

По валидността на акта:

Оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган, в кръга на предоставените му правомощия, със заповед № ХЕ-РД-16-281/23.05.25 г. на Министъра на енергетиката, на издателя на процесния АУПДВ са делегирани права да издава, по реда на чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, актове за публични държавни вземания за невнесени в срок или неправилно определени вноски по § 5, ал. 1 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на

Република Б. за 2025 г., включително тримесечните им части и да издава, по реда на Закона за административните нарушения и наказания, наказателни постановления за невнасяне в срок на тримесечна част от вноса по § 5, ал. 1 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г.

Оспореният АУПДВ е в предписаната от чл. 59, ал. 2 от АПК форма, като в него са посочени правните и фактическите основания за неговото издаване.

При издаването му не са налице допуснати съществени нарушения на административнопроцесуалните правила.

Въз основа на този акт административния орган, е открил производство по издаване на АУПДВ.

За откритото производство, дружеството е било надлежно уведомено на 18.06.25 г. на жалбоподателя е била дадена възможност да се яви в съответната администрация за получаване на уведомителното писмо.

С оглед на горното съдът намира, че АУПДВ е издаден от компетентен орган, в изискуемата от закона форма и с предписаното от закона съдържание, като при издаването му не са допуснати съществени процесуални нарушения, поради което същият не страда от пороци, водещи до неговата нищожност.

По отношение на Акта за установяване на публично държавно вземане № Е-АУПДВ-4/23.06.2025 г. за находище „К.“.

На 04 декември 2012 г. е сключен договор за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства - строителни материали - варовици, годни за добавъчни материали за пътно строителство, от находище „К.“, разположено в землището на [населено място], " [община], област Р..

Същият е влязъл в сила на 04.12.2012 г. и е със срок на действие 35 години - до 04.12.2047 г .

С писмо вх. № Е-26-Т-470/15.07.2024 г. концесионерът е представил в министерството отчет за дължимо концесионно плащане за 1-во шестмесечие на 2024 г., обхващащо периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г. Дължимото концесионно плащане е в размер на 28 499.54 лв. и същото е заплатено на 03.02.2025 г. Платежното нареждане е представено в министерството с писмо вх. № Е-26-Т-470/03.02.2025 г.

С Писмо вх. № Е-26-Т-45/15.01.2025 г. концесионерът е представил в министерството отчет за дължимо концесионно плащане за 2-ро шестмесечие на 2024 г., обхващащо периода 01.07.2024г. - 31.12.2024 г. Дължимото концесионно плащане е в размер на 28 480.57 лв. и същото е заплатено на 09.04.2025 г. Платежното нареждане е представено в министерството с писмо вх. № Е-26-Т-45/23.04.2025 г.

Общият размер на концесионното плащане за 2024 г. е 56 980.11 лв.

Предвид разпоредбите на § 5, ал. 1 - 4 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г. (§ 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г.) концесионерите по предоставени концесии за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1 от Закона за подземните богатства, по които към 31 декември 2024 г. концесионните договори са влезли в сила, заплащат годишна вноска за 2025 г. в размер, равен на сбора от стойността на договореното годишно възнаграждение за 2024 г. за доставката по договор за добив на подземни богатства и всички други данъци и такси, когато такива са дължими за доставката. Годишната вноска за 2025 г. се заплаща на четири равни тримесечни части, както следва: за първо, второ и трето тримесечие на 2025 г. - в срок до края на месеца, следващ тримесечието, за което се отнасят, а за четвърто тримесечие на 2025 г. - в срок до 30 ноември 2025 г. Вноските се внасят в приход на държавния бюджет по сметка на Министерството на енергетиката, а за невнасянето им в срок се дължат лихви съгласно Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания.

За да бъде дължима таксата по § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г., следва да са изпълнени следните предпоставки: да е налице влязъл в сила договор за предоставена концесия за добив на подземни богатства към 31.12.2024 г. и да е налице концесионно възнаграждение за 2024 г.

Двете предпоставки са изпълнени като към 31 декември 2024 г. концесионният договор е влязъл в сила на 04.12.2012 г., налице е и дължимо концесионно възнаграждение за 2024 г., поради което за концесионера възниква задължението да заплати годишна вноска за 2025 г. В тази връзка, към 30.04.2025 г. концесионерът дължи заплащане на първата тримесечна част от вноската за 2025 г., в размер на 14 245,03 лв. и законна лихва за периода от 01.05.2025 г. до 18.06.2025 г. в размер на 251,09 лв., ведно с дължимата законна лихва до окончателното изплащане на задължението.

Налице е договор за предоставена концесия за добив на подземни богатства, което е една не толкова популярна търговска сделка с административни елементи с оглед на следните обстоятелства: наличие на акт (решение) на Министерския съвет за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства; страна по договора за концесия е държавата (концедент), която не е търговец; предмет на договора са подземни богатства, които са изключителна държавна собственост (чл. 18, ал. 1 от Конституцията и чл. 3, ал. 1 от Закона за подземните богатства).

Разпоредбата на чл. 5, т. 3 от Закона за подземните богатства (З.), предвижда, че концесиите за добив на подземни богатства се предоставят от Министерския съвет - чл. 5, т. 3 и чл. 6, ал. 3 от З., който оправомощава министъра на енергетиката да сключи договора за добив. Сключването на договора за предоставяне на концесия, правата и задълженията по концесионния договор са уредени с императивни правни норми, предвид необходимостта ползването на изключителната държавна собственост да бъде предоставено при ясно регламентирани правила.

С концесионния договор се предоставя право на добив на подземни богатства от страна на държавата (концедент) на търговец (концесионер), срещу задължението на концесионера да изгради и/или управлява и поддържа обекта на концесията на свой риск. Предоставеното право на добив е за обекти от обществен интерес, които са обявени за изключителна държавна собственост, каквито са подземните богатства като на концесионера се предоставя възможността да осъществява стопанската си дейност с тях. Общественият интерес в случая следва да бъде максимално защитен при

упражняването на правата по договора за концесия от страна на концесионера и при упражняването на правата на контрол от страна на концедента.

С оглед характер на договора за концесия, законодателят е предвидил случаите, в които не се дължи концесионно възнаграждение, а именно съгласно чл. 61, ал. 8 от Закона за подземните богатства (З.) за находища на подземни богатства с доказани неблагоприятни минно-геоложки, техноложки и икономически характеристики или за възстановяване на добива от находища с преустановен добив в района на общини с трайна безработица Министерският съвет може да приеме решение за:

1. освобождаване на концесионера от концесионно плащане за период до 5 години, или
2. намаляване размера на концесионното плащане до 50 на сто от вече определения за период до 5 години.

В случая не са налице посочените хипотези.

Разпоредбата освен, че посочва случаите, в които концесионерът се освобождава от заплащане на концесионно възнаграждение или намаляване на размера, посочва и че това може да се осъществи само с решение на Министерския съвет. В настоящия случай не е налице такова решение.

Отделно от това, съгласно чл. 61, ал. 2 от З. концесионното плащане е цената, която концесионерът заплаща на концедента за предоставеното му право на експлоатация на подземни богатства чрез добив от съответното находище.

В този случай концесионното плащане се дължи независимо от крайния финансов резултат от дейността на концесионера (чл. 61, ал. 7 от З.) и по тази причина концесионерът е заплатил концесионното възнаграждение за 2024 г.

След като е налице концесионно плащане за 2024 г. и има действащ договор за предоставена концесия за добив на подземно богатство към 31.12.2024г., са изпълнени изискванията на § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г., поради което е налице задължение за заплащане на такава вноска.

В Наредбата за определяне на концесионното плащане за добив на подземни богатства по Закона за подземните богатства (Наредбата), приета с Постановление № 19 на Министерския съвет от 29 януари 2026 г., обнародвана в ДВ, бр. 12 от 30.01.2026 г., която действа занапред, същата няма отношение към § 5 от ПЗР на ЗДБ на РБ за 2025 г. Със Закона за подземните богатства (З.) е регламентирано задължението на концесионера за заплащане на концесионно плащане, като съгласно чл. 61, ал. 1 от цитирания нормативен акт, размерът на концесионното плащане се определя в зависимост от вида, групата и ценността на подземните богатства, както и от специфичните условия за осъществяване на добива и първичната преработка.

Преди приемането на новата Наредба начините за определяне на конкретния размер на концесионното плащане за добив на подземни богатства са регламентирани с Наредбата за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства по реда на Закона за подземните богатства (Наредбата). Наредбата е обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 59 от 1999 г., с последващи изменения и допълнения, обнародвани в „Държавен вестник“, бр. 46 от 12 юни 2007 г.

Новата Наредба за определяне на концесионното плащане е във връзка с разпоредбите на § 89, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредба на Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 79 от 2020 г.) и § 6, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г.

Съгласно § 89, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредба на Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства, Министерският съвет приема наредба по чл. 61, ал. 3 в едногодишен срок от влизането в сила на закона. Съгласно чл. 61, ал. 3 от З. конкретният размер на концесионното плащане за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1 от закона, включително минималният му размер, се определя съгласно наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на енергетиката и на министъра на финансите. С § 6, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република Б. за 2025 г. е предвиден срок за внасяне на проекта на наредба в Министерския съвет, а именно 30 юни 2025 г.

Видно от мотивите с новата Наредба се цели размерът на дължимото концесионно плащане за добив на подземни богатства по реда на З. да бъде адаптиран към динамичните икономически условия, свързани с интензивното развитие на миннодобивния отрасъл - търсене, проучване и добив на подземни богатства; по-справедливо разпределение на икономическите ползи от добива на подземни богатства между концедент и концесионер, при отчитане на срока на откупуване и възвръщаемостта на вложените инвестиции при добива, повишената ефективност по концесионните договори за концесионерите, в резултат на удължаване сроковете по тях, във връзка с настъпили изменения в З. (чл. 36, ал. 2 и ал. 3), възвръщаемостта на вложените инвестиции при добива, невъзобновяемия характер на публичния ресурс, източник на ползите и пазарното търсене на крайните продукти от него; регламентиране на дължимото концесионно плащане за добив на дълбоки геотермални ресурси - подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 8 от З., които са създадени като група подземни богатства със Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 86 от 2023 г.); да се уеднакви терминологията на Наредбата в съответствие със Закона за подземните богатства.

Въз основа на практическите резултати от прилагането на отменената Наредба за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства по реда на Закона за подземните богатства, се предлага изменение по отношение размера на дължимото концесионно плащане за добив на подземни богатства по реда на З..

С новата Наредба отпада избора на концедента да определя размера на концесионното плащане като процент от brutния добив или общия приход от дейността, свързана с обекта на концесия, чрез скала на R-фактор. Размерът на концесионното плащане се определя само като процент от общия приход от дейността, свързана с обекта на концесия чрез скала на R-фактор.

Запазва се процентния размер на концесионното плащане по отменената Наредба за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства по реда на Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 59 от 1999 г., изм. и доп. ДВ, бр. 46 от 2007 г.), а именно 7 на сто за строителните материали и 4 на сто за скалнооблицовъчните материали; стойностите на концесионното плащане за единица добито подземно богатство се увеличават с приблизително 20 на сто и се индексират ежегодно с процента на увеличение на цените на строителните и скалнооблицовъчните материали по информация, предоставена от Националния статистически институт, при базова статистическа информация за цените за 2021 г. Базата за определяне на минималният размер на дължимото годишно концесионно плащане от 30 на сто от средногодишния добив за срока на концесията се запазва;

дължимото концесионно плащане за добив на скалнооблицовъчни материали се формира като сбор от дължимото концесионно плащане за добитите подземни богатства, използвани като скалнооблицовъчни материали и дължимото концесионното плащане за добитите подземни богатства, използвани за строителни цели.

В резултат на изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 86 от 2023 г.) е създадена нова група подземни богатства - дълбоки геотермални ресурси, за която отменената Наредба не съдържа уредба за начина на формиране на концесионно плащане, дължимо за добив на подземни богатства от тази нова група. С новата Наредба дължимото концесионно плащане за добив на подземни богатства от посочената група се определя в размер на 4 на сто от нетните приходи от продажби. Минималният размер на дължимото годишно концесионно плащане за добив на дълбоки геотермални ресурси не може да бъде по-нисък от стойността, определена като произведение на 30 на сто от предвидения с решението за предоставяне на концесията за добив средногодишен добив на енергия от дълбоките геотермални ресурси за срока на концесията и средно претеглената продажна цена на добитата енергия за съответния период, която се определя на основата на данни, предоставени от концесионера, но не по-ниска от пазарната цена, определена на база неконтролирани сделки между несвързани лица. Новата Наредба е съобразена с групите подземни богатства, регламентирани с чл. 2, ал. 1 от З., респективно от неговия обхват са изключени скъпоценните и полускъпоценните камъни.

В заключение, за да бъде дължима таксата по § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г., са налице необходимите предпоставки: влязъл в сила договор за предоставена концесия за добив на подземни богатства към 31.12.2024 г. и концесионно възнаграждение за 2024 г. Тези предпоставки са изпълнени, поради което за концесионера възниква задължението да заплати годишна вноска, ведно с дължимата законна лихва до окончателното изплащане на задължението.

Предвид гореизложеното, съдът счита, че Акт за установяване на публично държавно вземане № Е-АУПДВ-4/23.06.2025 г., издаден от зам. Министъра на енергетиката, е законосъобразен в съответствие с изискванията за форма на акта, посочени фактически основания за издаването му. От фактическа страна АУПДВ е мотивиран, поради което жалбата се явява неоснователна и като такава, следва да бъде отхвърлена.

При този изход на делото в полза на Министерство на енергетиката следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв. на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК вр. с чл. 144 от АПК вр. с чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, вр. с чл. 159, т. 5 от АПК, Административен съд –София - град, Първо отделение, 54 състав

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „ТЕРЕКС И КО“АД, ЕИК:[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [жк], ул. К. К., [жилищен адрес] представлявано от А. Т. - изпълнителен директор, против, Акт за установяване на публично държавно вземане № Е- АУПДВ-4/23.06.2025 г., издаден от зам. Министъра на енергетиката, с който на жалбоподателя, на основание чл. 166, ал. 1 и 2 във връзка с чл. 162, ал. 2, т. 2 и т. 9 от ДОПК, § 5, ал. 1, 2, 6 и 7 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за

държавния бюджет на Република Б. за 2025 г. (ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г.), чл. 24, ал. 1, предложение първо и чл. 25, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), е установено публично държавно вземане, представляващо непогасени ликвидни и изискуеми задължения към Министерството на енергетиката, към 18.06.2025 г. в общ размер на 14 496,12 лв. (четиринадесет хиляди четиристотин деветдесет и шест лева и дванадесет стотинки), от които главница в размер на 14 245,03 лв. (четиринадесет хиляди двеста четиридесет и пет лева и три стотинки) и законна лихва за периода от 01.05.2025 г. до 18.06.2025 г. в размер на 251,09 лв. (двеста петдесет и един лева и девет стотинки).

ОСЪЖДА „ТЕРЕКС И КО“АД, ЕИК:[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [жк], ул. К. К., [жилищен адрес] представлявано от А. Т. - изпълнителен директор, да заплати на Министерство на енергетиката сумата в размер на 100.00 лв. /сто лева/, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република Б. в 14 /четиринадесет/ дневен срок от получаване на съобщението за изготвянето му.